

Brusel 28. ledna 2022
(OR. en)

5783/22

TELECOM 31
DIGIT 21
CYBER 32
COMPET 56
RECH 48
PI 9
MI 69
EDUC 34
JAI 110
ENFOPOL 45
COSI 29

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. ledna 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 28 final
Předmět:	Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 28 final.

Příloha: COM(2022) 28 final

V Bruselu dne 26.1.2022
COM(2022) 28 final

Evropské prohlášení
o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu

Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu

Evropský parlament, Rada a Komise slavnostně vyhláší toto společné prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu.

Preamble

Vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Digitální transformace má dopad na všechny aspekty života občanů. Nabízí významné příležitosti k lepší kvalitě života, inovacím, hospodářskému růstu a udržitelnosti, ale přináší také nové výzvy, pokud jde o strukturu, bezpečnost a stabilitu našich společností a ekonomik. S urychlením digitální transformace nastal čas, aby Evropská unie (EU) upřesnila, jak by měly být její hodnoty a základní práva uplatňovány v on-line prostředí.
- (2) Od Parlamentu opakovaně zazněly výzvy k zajištění toho, aby byl přístup Unie k digitální transformaci v naprostém souladu se základními právy, mezi něž patří např. ochrana údajů nebo nediskriminace, a se zásadami, jež zahrnují technologickou neutralitu, neutralitu sítí a inkluzivnost¹. Vyzval rovněž k silnější ochraně práv uživatelů v digitálním prostředí².
- (3) Na základě předchozích iniciativ, jako je „Tallinské prohlášení o elektronické veřejné správě“ a „Berlínské prohlášení o digitální společnosti a digitální správě založené na hodnotách“, Rada prostřednictvím „Lisabonské deklarace – digitální demokracie s jasným účelem“ vyzvala k vytvoření modelu digitální transformace, který posílí lidský rozměr digitálního ekosystému, jehož jádrem je jednotný digitální trh. Rada rovněž vyzvala k vytvoření takového modelu digitální transformace, který zajistí, že technologie budou nápomocny, pokud jde o nutnost přijmout opatření v oblasti klimatu a chránit životní prostředí.
- (4) Vize EU ohledně digitální transformace staví občany do centra pozornosti, posiluje postavení jednotlivců a podporuje inovativní podniky. Komise nedávno předložila návrh rozhodnutí o „cestě k digitální dekáde“, které stanoví konkrétní digitální cíle založené na čtyřech základních bodech (digitální dovednosti, digitální infrastruktura, digitalizace podniků a digitalizace veřejných služeb), jež nám pomohou této vize dosáhnout. Digitální transformace našich společností a hospodářství v pojetí Unie by měla zahrnovat digitální suverenitu, inkluzivnost, rovnost, udržitelnost, odolnost, bezpečnost, důvěru, zlepšování životních podmínek a respektování práv a tužeb občanů a měla by přispívat k dynamické a spravedlivé ekonomice a společnosti v Unii účinně využívající zdroje.
- (5) Cílem prohlášení je vysvětlit sdílené politické záměry. Nejenže připomíná nejdůležitější práva související s digitální transformací, ale mělo by rovněž poskytnout referenční bod podnikům a dalším příslušným subjektům při vývoji a zavádění nových technologií. Prohlášení by rovněž mělo tvůrcům politik sloužit jako vodítko při úvahách o jejich vizi digitální transformace: občané jako středobod digitální transformace, solidarita a inkluzivnost jako základ, opětovné zdůraznění významu svobodné volby, zapojení se do digitálního veřejného prostoru, bezpečnost, ochrana a posílení postavení a udržitelnost.

¹ 2020/2216(INI).

² 2020/2018(INL), 2020/2019(INL), 2020/2022(INI), 2020/2012(INL), 2020/2014(INL), 2020/2015(INI), 2020/2017(INI).

- (6) Měl by být dále posílen demokratický dohled nad digitální společností a ekonomikou, a to při plném dodržování zásad právního státu, účinné spravedlnosti a prosazování práva. Tímto prohlášením nejsou dotčena zákonná omezení výkonu zákonných práv s cílem uvést je do souladu s výkonem jiných práv nebo nezbytná a přiměřená omezení ve veřejném zájmu. Unie by měla prohlášení prosazovat ve svých vztazích s ostatními mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi s cílem, aby zásady sloužily mezinárodním partnerům jako inspirace pro digitální transformaci, jejímž ústředním bodem jsou na celém světě občané a jejich lidská práva.
- (7) Toto prohlášení se opírá zejména o primární právo EU, především ve Smlouvě o Evropské unii, Smlouvě o fungování Evropské unie, Listině základních práv EU a judikatuře Soudního dvora EU, jakož o sekundární právo. Vychází rovněž z evropského pilíře sociálních práv a doplňuje jej. Má deklaratorní povahu a jako takové nemá vliv na obsah právních předpisů ani jejich uplatňování.
- (8) Propagace a provádění digitálních zásad je společným politickým závazkem a odpovědností Unie a jejích členských států v rámci jejich příslušných pravomocí a v plném souladu s právem Unie. Komise navrhla, aby výroční zpráva o „stavu digitální dekády“, která má být předložena Parlamentu a Radě, obsahovala monitorování digitálních zásad.

Prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu

Naším cílem je propagovat evropský způsob digitální transformace, jenž do popředí staví občany. Vychází z evropských hodnot a je přínosem pro všechny jednotlivce i podniky.

Proto prohlašujeme:

Kapitola I: Občané jako středobod digitální transformace

Občané jsou v Evropské unii středobodem digitální transformace. Technologie by měly všem Evropanům sloužit, být pro ně přínosem a napomáhat jim při naplňování jejich životních ambicí, a to při zajištění naprosté bezpečnosti a dodržování jejich základních práv.

Zavazujeme se, že:

- posílíme demokratický rámec pro digitální transformaci, která bude přínosem pro každého a zlepší život všech Evropanů,
- přijmeme nezbytná opatření k zajištění toho, aby hodnoty Unie a práva jednotlivců, jak jsou uznávány na základě práva Unie, byly dodržovány v on-line prostředí i mimo něj,
- podpoříme odpovědná a důsledná opatření všech veřejných i soukromých digitálních aktérů usilující o bezpečné a zabezpečené digitální prostředí,
- budeme aktivně propagovat tuto vizi digitální transformace, a to i v našich mezinárodních vztazích.

Kapitola II: Solidarita a inkluzivnost

Každý by měl mít přístup k technologiím, jejichž cílem je občany sjednocovat, a nikoli rozdělovat. Digitální transformace by měla přispět ke spravedlivé společnosti a hospodářství v Unii.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme, aby v rámci technologických řešení byla dodržována práva občanů, umožněn jejich výkon a podporována inkluzivnost,
- digitální transformace nebude nikoho opomíjet. Neměla by ponechávat stranou zejména seniory, osoby se zdravotním postižením nebo osoby na okraji společnosti, zranitelné jedince nebo osoby bez volebního práva a osoby jednající jejich jménem,
- vypracujeme vhodné rámce, aby všichni účastníci trhu, kteří mají z digitální transformace prospěch, převzali svou sociální odpovědnost a spravedlivě a přiměřeně přispívali k nákladům na veřejné statky, služby a infrastrukturu pro všechny Evropany.

Konektivita

Kdokoli a kdekoli v EU by měl mít přístup k cenově dostupné a vysokorychlostní digitální konektivitě.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme přístup k špičkové konektivitě pro každého, bez ohledu na to, kde žije a jaké má příjmy,
- budeme chránit neutrální a otevřený internet, na němž obsah, služby a aplikace nejsou neodůvodněně blokovány nebo uměle snižována jejich kvalita.

Digitální vzdělávání a dovednosti

Každý má právo na vzdělávání, odbornou přípravu a celoživotní učení a měl by mít možnost získat všechny základní i pokročilé digitální dovednosti.

Zavazujeme se, že:

- budeme propagovat a podporovat snahu vybavit všechny vzdělávací instituce a instituce odborné přípravy patřičnou digitální konektivitou, infrastrukturou a nástroji,
- budeme podporovat žáky a učitele v tom, aby mohli získat a sdílet všechny nezbytné digitální dovednosti a kompetence, a mohli se tak aktivně zapojit do hospodářského života, společnosti a demokratických procesů,
- každý se bude moci přizpůsobit změnám, které přináší digitalizace práce, a to zvyšováním kvalifikace a rekvalifikací.

Pracovní podmínky

Každý má právo na spravedlivé, zdravé a bezpečné pracovní podmínky a náležitou ochranu v digitálním prostředí stejně jako na pracovišti bez ohledu na zaměstnanecký status a druh či délku pracovního poměru.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme, aby se každý mohl odpojit a využívat v digitálním prostředí záruky rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem.

Digitální veřejné on-line služby

Každý by měl mít v celé Unii přístup ke všem klíčovým veřejným on-line službám. Po nikom se nebude požadovat, aby při přístupu k digitálním veřejným službám a jejich využívání poskytoval údaje častěji, než je nezbytné.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme, aby všem Evropanům byla nabídnuta dostupná, bezpečná a důvěryhodná digitální identita umožňující přístup k široké škále on-line služeb,
- zajistíme širokou dostupnost a možnost opakovaného použití informací státní správy,
- usnadníme a podpoříme v celé Unii bezproblémový, bezpečný a interoperabilní přístup k digitálním zdravotnickým a pečovatelským službám, včetně zdravotních záznamů, jež budou koncipovány tak, aby uspokojovaly potřeby občanů.

Kapitola III: Svoboda volby

Interakce s algoritmy a systémy umělé inteligence

Každý by měl mít možnost využívat výhod umělé inteligence a v digitálním prostředí činit vlastní informovaná rozhodnutí, přičemž bude chráněn před riziky a újmami, pokud jde o zdraví, bezpečí a základní práva.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme transparentnost, pokud jde o používání algoritmů a umělé inteligence, a to, aby občané měli při interakci s nimi silnější pozici a byli informováni,
- zajistíme, aby algoritnické systémy byly založeny na vhodných datových souborech, jež zabrání nezákonné diskriminaci a umožní lidský dohled nad výstupy, které mají dopad na občany,
- zajistíme, aby technologie, jako jsou algoritmy a umělá inteligence, nepředurčovaly volbu občanů, například pokud jde o zdraví, vzdělávání, zaměstnanost a soukromý život,
- poskytneme záruky, že umělá inteligence a digitální systémy budou bezpečné a budou se používat se při plném dodržování základních práv občanů.

Spravedlivé on-line prostředí

Každý by měl mít možnost si na základě objektivních, transparentních a spolehlivých informací svobodně vybrat, které on-line služby bude využívat.

V digitálním prostředí by měl mít každý možnost spravedlivě soutěžit a inovovat.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme bezpečné, zabezpečené a spravedlivé on-line prostředí, v němž jsou chráněna základní práva a zřetelně vymezeny povinnosti platforem, zejména velkých hráčů a strážců.

Kapitola IV: Zapojení se do digitálního veřejného prostoru

Každý by měl mít přístup k důvěryhodnému, rozmanitému a mnohojazyčnému on-line prostředí. Přístup k rozličnému obsahu přispívá k pluralitní veřejné diskusi a každému by měl umožnit, aby se podílel na demokracii.

V on-line prostředí má každý právo se svobodně vyjadřovat, aniž by se musel obávat cenzury či zastrašování.

Každý by měl mít možnost zjistit, kdo vlastní nebo ovládá mediální služby, které používá.

Velmi velké online platformy by měly podporovat svobodnou demokratickou on-line diskusi vzhledem k roli, kterou jejich služby hrají při utváření veřejného mínění a diskurzu. Měly by zmírňovat rizika vyplývající z fungování a využívání jejich služeb, včetně dezinformačních kampaní, a chránit svobodu projevu.

Zavazujeme se, že:

- budeme podporovat rozvoj a co nejlepší využívání digitálních technologií, a podněcovat tak občanskou angažovanost a demokratickou účast,
- nadále budeme chránit základní práva on-line, zejména svobodu projevu a informací,
- přijmeme opatření k řešení všech forem nezákonného obsahu úměrně škodám, které mohou způsobit, při plném respektování práva na svobodu projevu a informací a bez stanovení jakýchkoli obecných povinností v oblasti dohledu,
- vytvoříme on-line prostředí, v němž jsou občané chráněni před dezinformacemi a jinými formami škodlivého obsahu.

Kapitola V: Bezpečnost, ochrana a posílení postavení

Chráněné, bezpečné a zabezpečené on-line prostředí

Každý by měl mít přístup k digitálním technologiím, produktům a službám, které jsou bezpečné, zabezpečené a jsou koncipovány tak, aby chránily soukromí.

Zavazujeme se, že:

- budeme chránit zájmy občanů, podniků a veřejných institucí před kyberkriminalitou, včetně narušení bezpečnosti údajů a kybernetických útoků. K tomu patří rovněž ochrana digitální identity před krádeží nebo manipulací s ní,
- budeme bojovat proti těm, kteří se snaží oslabit bezpečnost na internetu a integritu on-line prostředí Evropanů, a těm, kteří propagují násilí a nenávist prostřednictvím digitálních prostředků, a přinutíme je, aby za tyto činy nesli odpovědnost.

Soukromí a individuální kontrola nad údaji

Každý má právo na ochranu svých osobních údajů v on-line prostředí. Toto právo zahrnuje kontrolu nad tím, jak jsou údaje využívány a s kým jsou sdíleny.

Každý má právo na důvěrnost svých sdělení a informací ve svých elektronických zařízeních a nikdo nesmí být vystaven nezákonnému on-line sledování nebo odposlechu.

Každý by měl mít možnost určit svůj digitální odkaz a rozhodnout, co se po jeho smrti stane s veřejně dostupnými informacemi, které se k němu vztahují.

Zavazujeme se, že:

- zajistíme možnost snadného přesunu osobních údajů mezi různými digitálními službami.

Děti a mladí lidé by měli být na internetu chráněni a jejich postavení by mělo být posíleno

Děti a mladí lidé by měli mít možnost se v online prostředí bezpečně a informovaně rozhodovat a projevovat svou tvořivost.

Zkušenosti dětí, jejich dobré životní podmínky a účast v digitálním prostředí by měly zlepšit materiály přiměřené věku.

Děti mají právo na ochranu před všemi trestnými činy páchanými prostřednictvím digitálních technologií nebo trestnými činy, jejichž páchaní tyto technologie usnadňují.

Zavazujeme se, že:

- budeme propagovat pozitivní, věkově přiměřené a bezpečné digitální prostředí pro děti a mladé lidi,
- budeme poskytovat všem dětem příležitosti k tomu, aby si osvojily dovednosti a kompetence nezbytné k aktivní a bezpečné orientaci v on-line prostředí a k informovanému rozhodování v něm,
- budeme chránit všechny děti před škodlivým a nezákonným obsahem, vykořisťováním, manipulací a zneužíváním na internetu a budeme předcházet tomu, aby byl digitální prostor využíván k páchaní trestné činnosti nebo jejímu napomáhání.

Kapitola VI: Udržitelnost

Ve snaze zabránit značnému poškození životního prostředí a na podporu oběhového hospodářství by digitální produkty a služby měly být navrhovány, produkovány, používány, likvidovány a recyklovány způsobem, který minimalizuje jejich negativní dopad na životní prostředí a společnost.

Každý by měl mít přístup k přesným, snadno srozumitelným informacím o dopadu digitálních produktů a služeb na životní prostředí a jejich spotřebě energie, aby se mohl zodpovědně rozhodovat.

Zavazujeme se, že:

- budeme podporovat rozvoj a využívání udržitelných digitálních technologií, které mají minimální dopad na životní prostředí a na společnost,
- budeme vyvíjet a zavádět digitální řešení s pozitivním dopadem na životní prostředí a klima.